

MEMO

Onderwerp:
resultaten vleermuisinventarisatie rondweg en
zwembad

Apeldoorn,
18 september 2012

Projectnummer:
B01043.200865.

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Van:
F.G. van der Vegte MSC.

Opgesteld door:
F.G. van der Vegte MSC.

Afdeling:
Divisie M&R Apeldoorn

Ons kenmerk:
:

Aan:
gemeente Barneveld
Dhr. Wim van Bruxvoort
Dhr. Engbert Strooboscher

Kopieën aan:
Maurice Gemmeke
Martijn Coenen
Sander Jonker

Voor twee projecten in Voorthuizen heeft ARCADIS in de zomer van 2012 vleermuisinventarisaties uitgevoerd:

Rondweg noord (N303)
Sloop van het zwembad

Op 17 september 2012 heeft is het laatste bezoek voor 2012 uitgevoerd. Hierdoor volgt een korte beschrijving van de waarnemingen en de implicaties daarvoor voor de projecten.

Waarnemingen

In het Wilbrinksbos komen bijzondere vleermuissoorten voor zoals grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis. Daarnaast komen er meer algemene vleermuissoorten voor zoals gewone dwergvleermuis en Laatvlieger.

Tijdens één van de rondes zijn vroeg in de avondschemering al een aantal grootoorvleermuizen waargenomen, wat duidt op de aanwezigheid van een verblijfplaats in de directe nabijheid (grote kans in een van de oude zomereiken ter plekke van het beoogde tracé) (grootoorvleermuizen vliegen doorgaans pas uit als het helemaal donker is).

De boerderij gelegen aan de zuidkant van het bosgebied vormt zeer waarschijnlijk een vaste rust/ en verblijfplaats voor de ter plekke foeragerende dwergvleermuizen (later aangevuld met dieren uit de omgeving).

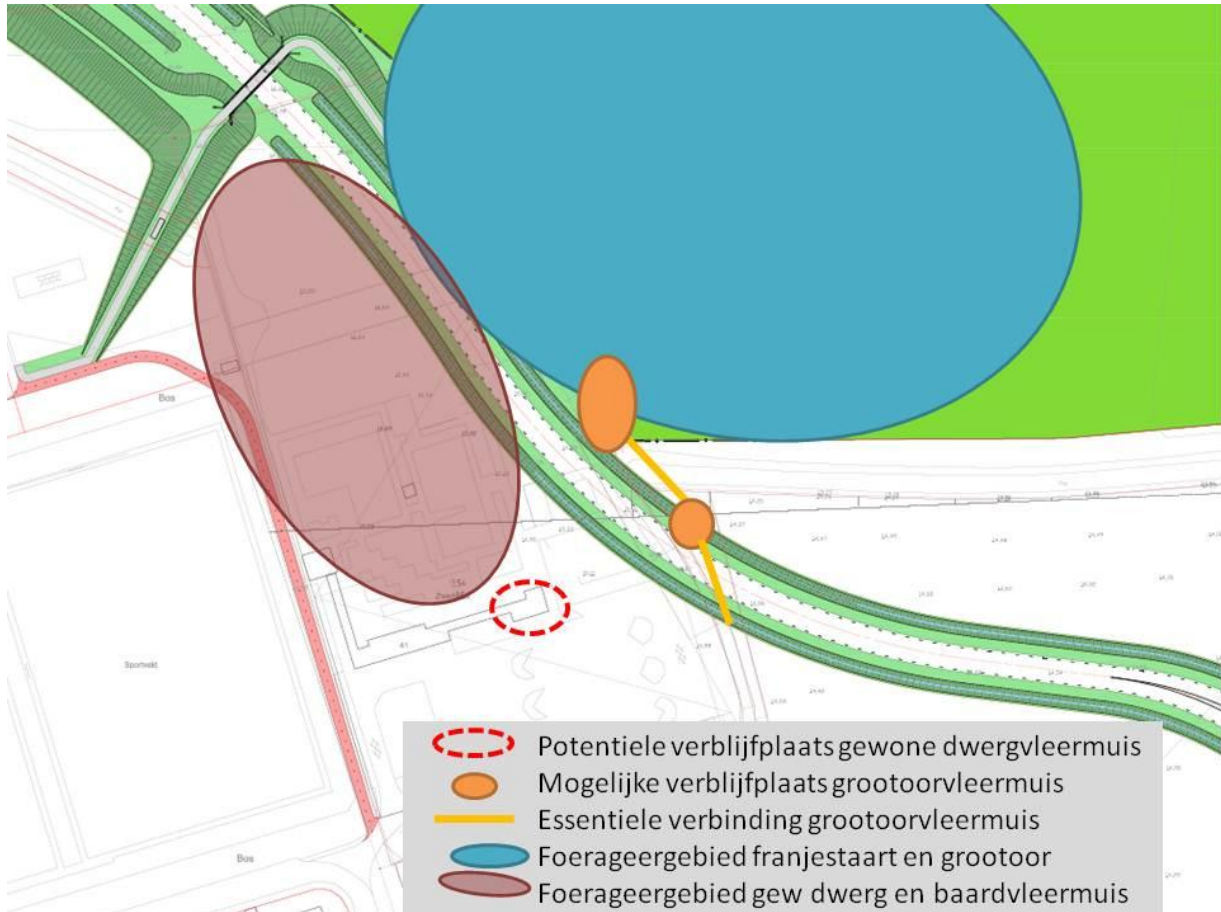
De overige soorten zijn foeragerend waargenomen, waarvan het aannemelijk is dat de baardvleermuizen en de franjestaart verblijven hebben elders in het bos.. Daarnaast zijn er sociale geluiden (baltstroep) van gewone dwergvleermuizen gehoord.

De laatvliegers foerageren met name boven de open weilanden in en aan de rand van het bos.

ARCADIS

Op het zwembad terrein zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen en mogelijk ook een baardvleermuis. Daarnaast biedt het meest oostelijk gebouw van het zwembad (horeca gebouwtje) potentiële verblijfplaatsen.

Daarnaast is er nog een potentiële verblijfplaats in de boerderij ten zuidoosten van het zwembad, deze is niet op de kaart ingetekend.

Wetgeving

Alle vleermuizen zijn zeer strikt beschermd in Nederland (en Europees). Verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. Soms wisselen vleermuizen elke paar dagen van verblijfplaats, soms zijn ze zeer plaats getrouw. Een aantal soorten verblijft alleen in gebouwen, andere in bomen en andere wisselen ertussen. Sommige soorten, zoals franjestaart, baardvleermuis en grootoorvleermuis zijn (zeer) gevoelig voor verstoring door licht. Gewone dwergvleermuizen en laatvliegers zijn juist niet zo gevoelig voor verstoring door licht. Ofwel: er zijn nogal wat verschillen in voorkeuren en ook gevoeligheden tussen de verschillende soorten vleermuizen.

In de wet wordt het functioneren van het netwerk aan verblijven, vliegroutes en foerageergebied beschermd. Ontheffing wordt alleen gegeven indien aan alle onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;

- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang (belang uit Habitatrichtlijn). Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: dwingende reden van groot openbaar belang
Notabene: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.
- Enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort-populatie;
- er zorgvuldig wordt gehandeld.

Implicaties voor sloop zwembad:

- Horeca gebouw dient nader onderzocht te worden. Als winterverblijf is het pand minder geschikt (geen verwarming) maar in de zomer kan dit wel een verblijfplaats zijn. Onderzoek moet volgend jaar uitgevoerd worden (maart-september).
- Onderzoek naar gebruik van het zwembadterrein door baardvleermuis. De baardvleermuis is echter zeer moeilijk door batdetectoren vast te stellen. Onderzoek moet dan uitwijzen welke functie het terrein heeft voor de populatie.

Rondweg

De rondweg heeft direct invloed op het gebied (ruimtebeslag op foerageergebied en verblijfplaatsen) maar ook indirect: door lichtverstoring kan foerageergebied ongeschikt worden. Als dit geen invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding mag dit volgens de Flora- en faunawet, als dit wel invloed heeft mag het niet. Echter, hiervoor is het huidige onderzoek onvoldoende (vleermuisonderzoek niet conform de verplichte onderzoeksintensiteit van het Vleermuisprotocol (GaN2012)).

Er zijn een aantal oplossingsrichtingen:

1. Ofwel het ontwerp wordt zodanig aangepast dat er geen sprake is van ruimtebeslag op de verblijfplaatsen en essentiële verbinding van de grootoorvleermuizen én lichtverstoring wordt voorkomen (d.w.z. er is geen verstrooiing van licht van koplampen in het bos).
2. Ofwel lichtverstoring wordt voorkomen maar ruimtebeslag op verblijfplaatsen niet. Er kan dan gepoogd worden alternatieve verblijfplaatsen (vleermuiskasten) op te hangen. Echter, voordat de huidige verblijfplaats dan gekapt mag worden moet eerst vaststaan dat de nieuwe plek functioneert. Dit kan enkele jaren(!) duren. Ook kan zijn dat de nieuwe plekken nooit zullen functioneren.
3. Een laatste optie is om de populaties van de verschillende soorten in het bos beter in beeld te krijgen waardoor ook meer gezegd kan worden over de impact. Mogelijk is dit deel van het bos geen essentieel onderdeel van het leefgebied van deze soorten. Dit is op dit moment niet te zeggen dus vooralsnog geldt het voorzorgsbeginsel. Met behulp van mistnetten kunnen vleermuizen gevangen en met een zender uitgerust worden waardoor duidelijk wordt welke functie het bos heeft voor de soorten en mogelijk in welke bomen ze verblijven. Voordeel hiervan is dat het onderzoek geen heel activiteitsseizoen beslaat en het zwembadterrein kan meegenomen worden.